

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 545/2494

อัยการพระนครศรีอยุธยา โจทก์ นายอุทัย เครือทรัพย์จำเลย กฎหมายลักษณะอาญา ม. 222, ม. 223, ม. 224, ม. 225, ม. 227, ม. 230, ม. 315

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 222, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 223, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 224, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 225, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 227, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 230, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 315, ป.วิ.อ. มาตรา 158

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้าราชการได้รับบัญชีพลเพื่อให้ไปกรอกข้อความเอาเองเมื่อกรอกข้อความเท็จลงปึกก็ย่อมไม่เป็นพิดฐานปลอมหนังสือแต่อาจเป็นเรื่องจดข้อความเท็จตามมาตรา 230 หรือยกยกกลายมือชื่อตามมาตรา 315 ได้ การลงนามในหนังสือราชการนั้นเมื่อลงนามแทนผู้อื่นโดยมีอำนาจแล้วแม้จะไม่ระบุข้อความว่าลงนามแทนกัน ก็ย่อมไม่เป็นพิดฐานปลอมหนังสือ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นเสมียนแผนกสรรพากรประจำกิ่งอำเภอพาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ จะเดินทางไปราชการที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา จำเลยได้รับบัญชีพล ซึ่งเป็นหนังสือสำคัญในราชการหมายอักษร ม.เลขที่ ๑๖๐๑๑๖ ให้จำเลยใช้ต่างตัวโดยสารรถไฟจากสถานีพาชีถึงสถานีอยุธยา เมื่อจำเลยรับบัญชีพลแล้วจำเลยกับนายพัย รัตนกริ เสมียนสถานีรถไฟพาชีได้บังอาจสมคบกันปลอมหนังสือโดยจดข้อความเท็จ ซึ่งจำเลยรู้อยู่แล้วว่าเป็นความเท็จลงในบัญชีพลช่องถึงสถานีว่า "หาดใหญ่" และในช่องหมายเหตุต่อท้ายคำว่า "สำหรับนายอุทัยและครอบครัว ๕ คนโยกย้ายไปรับหน้าที่ ณ จังหวัดสงขลา ๑. นางเชื่อม ภรรยา ๒. นางเทียน ภรรยา ๓. นางปุย น้องสาว ๔. นายเกิดบิดา ๕. นางสาวหยุดมารดา " กับจดคำว่า " หก " ซึ่งเป็นความเท็จลงในช่องไม่แต่งเครื่องแบบจำนวนอีก ๒ แห่ง ทั้งนี้โดยจำเลยลงชื่อเป็นผู้อำนวยความสะดวกเดินทาง นายพัย รัตนกริที่ยังหลบหนีอยู่ ลงชื่อเป็นนายสถานีรถไฟ ข้อความที่จำเลยจดลงในบัญชีพลเป็นข้อความเท็จ และจำเลยรู้อยู่แล้วว่าเป็นความเท็จ โดยจำเลยตั้งใจจะให้หนังสือสำคัญในราชการ แล้วจำเลยเอาบัญชีพล ซึ่งจำเลยสมคบกันปลอมขึ้นไปใช้ โดยจำเลยมอบให้นางปุยและผู้มีชื่อนำไปใช้ โดยใช้โดยสารรถไฟต่างตัวโดยสาร ทั้งนี้อาจเกิดความเสียหายแก่สาธารณะชน กรมมหาดไทย และกรมรถไฟได้ขอให้ลงโทษจำเลยตาม ก.ม. ลักษณะอาญามาตรา ๒๒๒, ๒๒๓, ๒๒๔, ๒๒๕, ๒๒๗ ศาลชั้นต้นสั่งฟ้องว่า คำบรรยายฟ้องและคำขอท้ายฟ้อง โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยฐานปลอมหนังสือ แต่ตามฟ้องได้ความแล้วว่า จำเลยรับบัญชีพลแล้วไปตรอกข้อความเอาเอง ซึ่งข้อความนั้นมิได้ปลอมแปลงข้อความอันเป็นจริงเพียงใดเลย จำเลยไม่ควรจะมีผิดตั้งฟ้อง ฟ้องของโจทก์ไม่มีมูลฐานนี้ให้ยกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ประทับรับฟ้องของโจทก์ไว้ดำเนินการพิจารณาต่อไป จำเลยฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า ฟ้องในคดีนี้ พอแยกได้ คือตอนที่กล่าวว่าจำเลยลงชื่อเป็นผู้อำนวยความสะดวกเดินทางกับนายพัย รัตนกริ ลงชื่อเป็นนายสถานีรถไฟตอนหนึ่ง สำหรับตอนนี้โจทก์เป็นแต่กล่าวมาลอย ๆ มิได้กล่าวข้อความอันแสดงว่า มุ่งประสงค์จะหาว่าจำเลยปลอมลายมือชื่อเจ้าพนักงานในบัญชีพล อีกประการหนึ่งจำเลยและนายพัยจะมีอำนาจลงชื่อเป็นผู้อำนวยความสะดวกเดินทางเป็นนายสถานีรถไฟหรือไม่

ไม่ได้กล่าว จึงไม่อาจรู้ได้ว่า ที่มีการลงชื่อเช่นนั้นจะเป็นการลงชื่อในทางปลอมหนังสือหรือไม่ เพราะตามปกติระเบียบราชการนั้นอาจมีการมอบหมายให้ผู้อื่นลงนามแทนได้ และเมื่อมีการลงนามแทนไปโดยมีอำนาจ แม้จะไม่ระบุข้อความว่าลงนามแทนกัน ก็ย่อมไม่ถึงกับเป็นผิดฐานปลอมหนังสือ ฉะนั้นฟ้องของโจทก์จึงมิได้แสดงว่ามุ่งประสงค์จะหาว่าจำเลยและนายแพทย์ปลอมลายมือชื่อลงในบัญชีพล แต่หากมุ่งประสงค์ไปในทางที่หาว่าจำเลยจัดข้อความเท็จอื่น ๆ ลงในบัญชีพล ซึ่งโจทก์อ้างว่าจำเลยปลอมหนังสือนั้นมากกว่า ศาลฎีกาเห็นว่า สำหรับข้อกล่าวหาในตอนนี้ในฟ้องของโจทก์มิได้ระบุว่าจะจำเลยได้รับบัญชีพลให้ใช้ต่างตัวรถไฟแล้ว จำเลยจัดข้อความเท็จลงในบัญชีพลนั้น ฟ้องเช่นนี้ย่อมแสดงให้เข้าใจไปได้ว่า จำเลยได้รับบัญชีพลเพื่อให้กรอกข้อความเอาเอง ซึ่งถ้าหากเป็นกรณีที่จำเลยได้รับบัญชีให้ไปกรอกข้อความเอาเองเช่นว่านี้แล้ว เมื่อจำเลยกรอกข้อความเท็จลงไป ก็ย่อมไม่เป็นผิดฐานปลอมหนังสือ แต่อาจเป็นเรื่องจัดข้อความเท็จตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๒๓๐ หรือยักยอกลายมือชื่อตามมาตรา ๓๑๕ แต่โจทก์มิได้บรรยายหรือกล่าวหาจำเลยในความผิดเช่นว่านี้ เมื่อฟ้องโจทก์มิได้บรรยายถึงการกระทำอันแสดงให้เห็นเป็นความผิดฐานปลอมหนังสือแล้ว ก็ย่อมไม่เป็นฟ้องอันถูกต้องตามกฎหมาย จึงพิพากษากลับศาลอุทธรณ์ ยืนตามศาลชั้นต้น

องค์คณะ

ประวัติ ปัตตพงศ์ · มนูญย์วิมลสาร · ดุลยทัศน์ชนาณัติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/545/2494>